

El llenguatge

Preveure i

proveir 1/IX/1978

Els verbs preveure i proveir es confonen encara sovint, si ho jutgem pels textos impresos que tenim ocasió de llegir. No es confonen els significats, és clar —cal creure que hom sap ben bé el que vol expressar—, sinó les seves formes, subjectes a interferències les unes de les altres.

Preveure és un compost de veure, i és aquest verb simple el que cal prendre com a model per a la conjugació del primer. El verb veure, que pertany al segon grup, no ofereix cap dificultat de conjugació: llevat de l'imperfet de subjuntiu, les formes correctes del qual, veiés, veiessis, veiés, veiéssim, etc., sofreixen algun cop la concurrència de les formes considerades errònies, «vegés», «vegessis», etc, en tots els altres temps les formes correctes corresponen a l'expressió habitual i espontània. Seguint, doncs, el seu model, tampoc no ha d'oferir cap dificultat la conjugació de preveure. Algunes vegades, per contaminació de proveir s'usen formes com preveim» o «preveies». Però és clar que, anàlogament a veiem i veies, cal dir preveiem i preveies.

Proveir, en canvi, és un verb del tercer grup, que s'ha de conjuguar com servir, és a dir, amb l'increment eix en les tres persones del singular i la tercera del plural dels temps presents: proveixo, proveeixen, proveixin, etc, i no «proveuen» o «provegin», tal com algun cop hem tingut ocasió de llegir. Però les formes del verb proveir més usualment contaminades per les del verb preveure són les del participi passat, que han d'ésser, és clar, proveït i proveïda, i sovint substituïdes per «provist» i «provista», que podríem qualificar d'híbrides. Diríem, per tant: Havia previst de sortir ben proveït.

Un cas anàleg s'esdevé amb el compost de proveir, desproveir, les formes de participi passat del qual, desproveït i desproveïda, es veuen també indegudament substituïdes per «desprovist» i «desprovista». Notam que una cosa es desproveït i una altra desproveïngut, per ce que sovint calgui aplicar tots dos mots a una mateixa persona.

Albert Jane